

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118211136
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7118211136.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu: A.. H. V., nar. X.X.XXXX, bytom v F., R. XX, zastúpeného Mgr. Bc. Petrom Kubákom, advokátom so sídlom v Košiciach, Werferova 1 proti žalovanému: H.. J. A., nar. X.X.XXXX, bytom v F., F. XX, o zaplatenie 50.000,00 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 13.2.2020 č.k. 34C/27/2018-251 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 50.00,00 eur s prísl. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca žalobu oprel o tvrdenie, že so žalovaným uzavrel dňa 6.9.2011 kúpnu zmluvu, predmetom ktorej sa stal prevod vlastníckeho práva k bytu č. X vo vchode č. XX na X. poschodí, bytového domu so súp. č. XX, postavenom na parcelách C KN XXXX, XXXX, XXXX C. XXXX v kat. úz. R. H. v Košiciach, za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 50.000,00 eur, pričom žalobca bol kupujúcim a žalovaný predávajúcim. V súlade s čl. V. kúpnej zmluvy zaplatil žalovanému dohodnutú kúpnu cenu vo výške 50.000,00 eur tak, že v hotovosti mu odovzdal 35.841,84 eur, čo potvrdil žalovaný podpisom na kúpnej zmluve a zvyšnú časť kúpnej ceny vo výške 14.158,16 eur zaplatil bezhotovostne spôsobom ako vyplýva zo zmluvy. Následne sa žalovaný v pozícii žalobcu domáhal na Okresnom súde Košice I v konaní vedenom pod sp.zn. 35C/325/2012 určenia, že je vlastníkom predmetného bytu, ktorej žalobe súd vo vzťahu k žalovanému v tomto konaní vyhovel. Dôvodom takéhoto určenia vlastníckeho práva žalovaného bola skutočnosť, že súd ako predbežnú otázku posúdil platnosť predmetnej kúpnej zmluvy zo dňa 6.9.2011 a dospel k záveru, že je neplatná. Podľa súdu v tejto kúpnej zmluve absentovala podstatná náležitosť, ktorou je v zmysle § 5 ods. 1 písm. h/ zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov úprava práv k zariadeniam civilnej ochrany, ktoré sa v bytovom dome nachádzali. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený v odvolacom konaní Krajským súdom v Košiciach. Nakoľko z pohľadu súdov je kúpna zmluva uzavretá medzi stranami sporu dňa 6.9.2011 absolútne neplatným právnym úkonom, plnenie, ktoré žalobca odovzdal žalovanému titulom zaplatenia kúpnej ceny vo výške 50.000,00 eur je plnením z neplatného právneho úkonu. Žalovaný tak získal majetkový prospech, teda sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o sumu 50.000,00 eur, vrátenia ktorej sa žalobca domáha v tomto konaní.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a po právnom posúdení veci v zmysle § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, 2, § 488, § 489 a § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu, že nárok žalobcu je premlčaný.

4. Súd prvej inštancie ustálil, že žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 50.000,00 eur s prísl. od žalovaného titulom bezdôvodného obohatenia tvrdiac, že žalovaný získal na úkor žalobcu majetkový prospech prijatím kúpnej ceny 50.000,00 eur z kúpnej zmluvy, ktorá neskôr bola posúdená právoplatne súdom ako neplatná.

5. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu, preto sa súd prvej inštancie zaoberal zodpovedaním otázky, či nárok žalobcu nie je premlčaný.

6. V tej súvislosti konštatoval, že aj keď sa v konaní stala spornou otázka, či na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu dňa 6.9.2011 bola uhradená kúpna cena v rozsahu 35.841,84 eur, ktorú skutočnosť žalovaný popieral, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania súd prvej inštancie v tomto smere nevykonával dokazovanie a dokazovanie zameral (len) na zodpovedanie otázky, či nárok žalobcu nie je premlčaný.

7. Nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia podlieha premlčaniu, ktoré je upravené v ust. § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktoré na daný prípad súd prvej inštancie aplikoval. Podľa názoru súdu v danom prípade začiatok 3-ročnej objektívnej premlčacej doby pripadol najneskôr na deň 6.9.2011, kedy žalobca podľa kúpnej zmluvy uhradil časť dlhov za žalovaného a jej koniec pripadol na deň 6.9.2014. Žaloba bola na súde podaná dňa 1.10.2018, z čoho vyplýva, že žalobca uplatnil svoj nárok po uplynutí objektívnej premlčacej doby. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť len v rámci objektívnej premlčacej doby, preto konštatoval, že nárok žalobcu je premlčaný. V tej súvislosti uviedol, že nič nebránilo žalobcovi podať žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia v čase plynutia objektívnej premlčacej doby, nakoľko zo spisu vedeného pred Okresným súdom Košice I pod sp.zn. 35C/325/2012 vyplynulo, že uznesením zo dňa 17.5.2016 súd pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalovaný v 2. rade E. L. a na jeho miesto vstúpil žalobca. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 26.6.2013.

8. Na základe týchto úvah z dôvodu, že nárok žalobcu je premlčaný, žalobu zamietol.

9. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, 2 C.s.p. Žalovaný bol v konaní úspešný, avšak trovy konania mu nevznikli, preto rozhodol, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

10. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok zmenil a žalobe vyhovel. V dôvodoch odvolania vytkol súdu prvej inštancie, že vec nespávne právne posúdil, nakoľko na danú vec opomenul aplikovať ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie sa týka prípadov vzájomných (synalagmatických) záväzkov vydania bezdôvodného obohatenia z neplatnej či zrušenej zmluvy (§ 457 Občianskeho zákonníka), keď na jednej strane stojí právo, ktoré sa premlčí (napr. právo na peňažné plnenie) a na druhej strane stojí nepremlčateľné právo (vlastnícke právo). Aplikácia ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka je v súdnej praxi ustálená a v tej súvislosti poukázal na rozsudok NS ČR zo dňa 30.8.2012 sp.zn. 33Cdo/191/2011, ale aj na iné rozhodnutia krajských súdov. Žalobca poukázal aj na to, že námietka premlčania vznesená zo strany žalovaného nie je dostatočne jednoznačná a určitá, keďže vyjadrenia žalovaného v tomto smere nielenže nespĺňajú požiadavku relevantnej hmotnoprávnej námietky, ale sú nezrozumiteľné a protirečivé. Vytkol súdu prvej inštancie, že napriek tomu, že žiadna zo strán sporu nenavrholá výsluch žalovaného a žalobca s výsluchom žalovaného prejavil nesúhlas, súd žalovaného vypočul a na túto výpoveď aj prihliadol. Súd prvej inštancie vec posudzoval len formálne, pričom na námietku premlčania vznesenú zo strany žalovaného nemal prihliadať, nakoľko jej uplatnenie je v rozpore s ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Súd neprihliadol na skutočnosť, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice pod sp.zn. 35C/325/2012 bolo preukázané, že žalovaný vedel, že v predmetnom bytovom dome bol kryt civilnej obrany, ktorú skutočnosť pri uzatváraní zmluvy žalobcovi neuviedol. Toto konanie žalovaného priamo vykazuje znaky o jeho úmysle poškodiť žalobcu.

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny. Uviedol, že v konaní vedenom pod sp.zn. 35C/325/2012 súd posudzoval ako predbežnú otázku platnosť zmluvy o prevode vlastníctva k predmetnému bytu a konštatoval, že táto zmluva neobsahuje podstatnú náležitosť, preto je potrebné na ňu prihliadať ako na absolútne neplatný právny úkon. V priebehu tohto konania sa žalobca po prvýkrát dozvedel, že predmetná kúpna zmluva je neplatná, čím mu začala plynúť subjektívna premlčacia doba na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. Poprel tvrdenie odvolateľa,

že na daný prípad je možné aplikovať rozhodnutia, ktoré uviedol v odvolaní. Spomínané rozhodnutia sa zaoberajú inou skutkovou situáciou, preto na daný prípad nie sú aplikovateľné.

12. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovaného zotrval na odvolacej argumentácii. Zopakoval, že v danom prípade súd prvej inštancie neaplikoval ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že na vznesenú námietku premlčania nebolo možné prihliadať.

13. Žalovaný v duplike k vyjadreniu žalobcu zotrval na svojej doterajšej argumentácii.

14. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom v ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

15. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ na daný prípad neaplikoval zákonné ustanovenie, ktoré bolo potrebné na daný prípad aplikovať. Súdu prvej inštancie je potrebné vytknúť, že pri skúmaní, či uplatnená námietka premlčania nároku žalobcu vznesená zo strany žalovaného je dôvodná, opomenul v danej veci aplikovať ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

16. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

17. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

18. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

19. Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

20. Podľa § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat'.

21. Ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka dopadá na prípady vzájomných (synalagmatických) záväzkov vydania bezdôvodného obohatenia z neplatnej či zrušenej zmluvy (§ 457 Občianskeho zákonníka), keď na jednej strane stojí právo, ktoré sa premlčí (napr. právo na peňažné plnenie) a na druhej strane nepremlčateľné právo (napr. vlastnícke právo). Tak je to v prípade kúpnej zmluvy, keď vydanie veci nie je pre nepremlčateľnosť vlastníckeho práva ohrozené uplynutím premlčacej lehoty, zatiaľ čo právo na vydanie peňažného plnenia premlčaniu podlieha. Ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka možno aplikovať iba na tie prípady, kde podľa zmluvy každý z účastníkov (nie iba jeden) niečo dostal, a teda je povinný druhému účastníkovi pri neplatnosti alebo zrušení zmluvy vrátiť to, čo dostal (V. 5/1986). Podľa cit. ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka preto platí, že ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat'. Zákon tak vylučuje vznik neprípustnej nevyváženosti, ktorá by mohla vzniknúť typicky pri kúpnej zmluve, keď vydanie veci pre nepremlčateľnosť vlastníckeho práva nie je ohrozené uplynutím doby, zatiaľ čo právo na vydanie peňažného protiplnenia premlčaniu podlieha.

22. V danom prípade sa žalobca, ktorý v zmluvnom vzťahu so žalovaným, založenom kúpnu zmluvou zo dňa 6.9.2011 vystupoval v pozícii kupujúceho domáha vo vzťahu k žalovanému vrátenia kúpnej ceny v celkovej výške 50.000,00 eur z dôvodu, že následne bola táto kúpna zmluva súdom vyslovená za

neplatnú. Žalobca tak vyvodzuje nárok vo vzťahu k žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia z kúpnej zmluvy, ktorá je neplatnou a ktorá vykazuje charakter synalagmatického záväzku.

23. Bolo preto úlohou súdu prvej inštancie v prvom rade posúdiť (vyhodnotiť), či neplatne uzavretá kúpna zmluva má synalagmatický charakter, teda či ňou boli dohodnuté vzájomné (podmienené) plnenia a následne či nároky vzájomne podmienené sú takého charakteru, že na jednej strane stojí právo, ktoré sa premlčuje (právo na peňažné plnenie) a na druhej strane právo nepremlčateľné (vlastnícke právo). V takom prípade bolo potrebné na daný prípad aplikovať ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ustáliť, či na námietku premlčania vznesenú zo strany žalovaného možno prihliadať.

24. Pokiaľ súd prvej inštancie pri posúdení námietky premlčania na daný prípad neaplikoval ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka, jeho rozhodnutie je potrebné považovať za nesprávne.

25. Z týchto dôvodov odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

26. Úlohou súdu prvej inštancie bude po posúdení opodstatnenosti vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného, po aplikácii ust. § 107 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyhodnotiť, či na námietku premlčania vznesenú zo strany žalovaného možno prihliadať a pokiaľ nie, zamerať dokazovanie na preskúmanie dôvodnosti nároku žalobcu a následne vo veci rozhodnúť.

27. Súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).